

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy 331.78

Hely

Idő "1924"

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím: *A cselédbérek az aranyparitás feléhez közelednek*

Forrás:

8 órai újság

Bp

1924. 3. 2.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

A cselédbérek az aranyparitás feléhez közelednek.

Imet Hujának a cselédmizériái. — Minden-szakácsné bére 1915-ben: 30 Korona; 1924-ben: 200.000 Korona. — Érdekes számok Budapest háztartási gyötrelméből.

— Saját tudósítónktól. —

A háztartási gondok nyitott zsilipjén új probléma zúdul a családfenntartókra: a cselédkérdés. Ez a probléma kilépett az ismert cselédmizériák régi keretéből és most mint komoly anyagi kérdés áll a pesti háztartások elé. A cselédbérek, a gáz, villany, telefon és egyéb drágasági főiránytűk után igazodva — bár ilyen kiadásokhoz semmi közük sincs, — hónapról hónapra, hétről hétre, sőt ma már napról napra emelkednek, olyan tekintélyes összegekig amelyek erősen megközelítik már a békebérek aranyparitásának a felét.

Melyik foglalkozás büszkélkedhetik még ilyen gazdasági eredménnyel? A kétszáz-czerkoronás minden-szakácsné, aki természetesen csak az átlagbért képviseli, mert nagyobb háztartásokban még többet is fizetnek már, tulajdonképpen minimálisan havi ötszáz-ezer koronába kerül egy polgári háztartás költségében. A háziasszonyok ceruzája ezt egyszerűen így mutatja ki:

A szakácsné fizetése	200.000 K
Napi ellátása 2	10.000 K 300.000 ..
Összesen:	500.000 K

A napi ellátás költsége természetesen szintén minimálisan van számítva, ha figyelembe vesszük, hogy a szóban forgó minden-szakácsné a háromszori főétkezésen kívül kétszer uzsonnázik. Mondani sem kell, hogy olyan házban, ahol nem

kerül legalább egyszer naponként husz asztalra, ott vagy nincs szakácsné, vagy ha van, sem marad meg. A cselédbérek növekedésével szemben tehát legkevésbé sem lettek szerényebbek az igények és a cselédek ugraszólóan számításba sem veszik, hogy az ellátásuk mire kerül. Pedig az ötszáz-ezer korona még nem minden — amint ezt nekünk különböző helyről adott információk panaszolják.

— Hol van még ebből — panaszolja egy háziasszony akivel éppen a cselédbörze területén, a közvetítőnél találkozunk — hol van még a lúts, öllágitás, mosás megfelelő hányada, ami a háztartási alkalmazott ellátására számítható. Az én szakácsném, aki most ment el, az ágyban mindig regényt olvasott. Ez alatt persze a kis gáz-kályha is égett a mosónőnek pedig annyi fehérneműt adott, hogy, azt hiszem, a rokonsága is nálam mosatott. Mert azt is tessék figyelembe venni, hogy minden-szakácsné, az ma már olyan ritka, mint a fehér holló, a mai minden-szakácsné mellé mosóné kell, mert ő nem mos, vasalóné kell, mert ő nem vasal! Nap-számossá asszony kell, aki a nagy takarítást végzi, mert a „mindenes“ nem csinál nagy-takarítást, azután szentes ember kell, aki fölhozza a pincéből a fát és szenet, mert a „mindenes“ ezt sem vállalja. Vállalni egy-

általában elsősorban csak a kimenőt vállalják. De ez a cselédmizériák régi rovatába tartozik. Az ujba az tartozik hogy nem is számítva a bevásárlásnál eszközölt kisebb-nagyobb láthatatlan tételeket és nem számítva a lány hozzátartozóinak

sultvomba adott kis uzsonnákat és efléket, ma egy minden-szakácsné bére teljes ellátással legalább hatszáz-ezer koronába kerül.

Érdeklődünk az iránt, hogy a mai cselédbérek mellett a közvetítőknél nagyobb-e a kínálat, mint a kereslet, szóval, hogy megnövekedett-e a helyet kereső cselédek száma.

— A helyzet ugyanaz, amilyen évek óta, — beszélte az egyik elhelyező „intézet“ tulajdonosa. — Lány van bőven, kérem. Jönnek sokan helyet keresni, de hamar találnak is. Mert soha annyit nem változott a pesti háztartásokban az alkalmazott, mint mostanában. Ennek az az oka, hogy a megnövekedett viszonyok miatt igen sok helyen kénytelenek csökkenteni a cselédség számát. Ahol három cseléd volt, ma már csak kettő van. Ahol kettő volt, ott rértértek az „egyke rendszerre“ és ahol csak egy volt, bizony ilyen hely is sok van. Kénytelen az asszony maga a kezébe venni a főzőkanalat. Ilyenformán sok cseléd marad hely nélkül, de csak rövid ideig, mert viszont nagy a felvételképes helyek száma is.

Egy másik intézetben egészen más magyarázatát adták a helyszerző irodák nagyobb forgalmának.

— Azért van ez kérem, — magyarázta itt egy urasszony, — mert a legtöbb szakácsné most meg van sértve, persze hozzá voltak szokva, hogy, amint mondani szokás, minden kint van az orruk előtt: ke-

nyér, cukor, tea, kávé, szóval szabad bejárásuk volt a spájzba. Bezzeg ma, ha egyáltalán van mit, elzárja a háziasszony és csak „kiad“. Én még a kenyeret is elzárom már, anélkül, hogy megvonnám a lánytól, ami emberileg meg lehet.

— Ugyan kérem, — szolt közbe egy helyre váró szakácsné — nem kell mi előlünk dugdosni semmit. De ahol most voltam, jóformán a gerslit is megszámlolta az asszony, hogy hány szemet ad ki. Meg a gyufaszálakat, amivel az ember a sparthert-be begyújt. Hát ilyen helyen csak főzőn maga az asszony.

Ez a kis párbeszéd mélyen szakít bele a gondterhes pesti háztartások függönyébe és látni engedi a takarékoskodás sziszifuszi küzdelmét a mérhetetlen drágasággal, a melyhez most a cselédbérek megszálladott rohama visz újabb gondokat.

Annyi bizonyos, hogy jó dolguk van ma a cselédeknek Pesten. Nekik nem fáj a fejük attól, hogy egy kockacukor amit az uzsonnájukba tesznek, több mint kétszáz korona, hogy egy tojás, amit nagy bánatukra ezárnak előttük, kilencszáz korona. Nekik mindegy, azt sem nehezebb fölverni, mint azt a tojást, amelyikből öt évvel ezelőtt még huszonötöt adtak tíz koronáért. Pedig már akkor elvesztettük a háborút. Igaz, hogy akkor csak fegyverrel harcoltak ellenünk és nem drágasággal, ezzel a pusztító gazdasági offenzívával, a melyben most a cselédek intéznek gondszóró támadást a pesti háztartások ellen.